

В справі оголошень
звертатися до Адмі-
ністрації.
ЦТЗ
ЩІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
80 МЛ.

П. вуйт Горещийкий відіслав неграмотну жінку до того, хто писав просьбу по українськи, щоб їй написав по польськи, заявляючи: „*tu mówu ukraińskieję nie rozumiemy*“.

Лорд Сесіль в опиті допущення Німеччини до Союзу Народів.

З Лондону доносять, що лорд Роберт Сесіль вислав з Женевы до Т-ва прихильників Союзу Народів телеграму, де стверджує

я жалем, що Німеччина не поставила внесення в справі допущення її до Союзу Народів. Лорд Сесіль впевнений, що таке внесення було б з цього певністю прийняте.

Галицькі відносини.

Передадербі жертви.

Із села Жеребок шляхоцьких пов. Скалат іхали вночі українські селяне Дмитро Хома і Іван Чайка. По дорозі напали на них невідомі злочинці і замордували Дмитра Хому, а другого тяжко поранили. — Існують певні докази, що нападю доконали польські кресові герої тим більше, що не сталося в часі перевибірчої акції в селі, яке відказалося від переведення виборчих лист. При убитім найдено 300 тисяч марок, яких напасники не забрали, з чого виходить, що напад має чисто політичний характер. В тій справі ведеться слідство.

Дальші підпал.

"Dziennik Ludowy" потім нові випадки підпалів на провінції. У

Володі агорів фільварок С. Баліцької. У тернопільському воєвідстві занотовано 17 нових підпалів на польських фільварках. Терористи розсилають листи з погрозами до польської влади. В Міжнічці спалено цілий двір із стиртами збіжжя киягині Любомирської. Те саме сталося в Девятцях і Зеленці. В Яворівщині в Ожомлі підложено огонь під столу на фільварку.

"Gazeta Codzienna" доносить: В перемиському повіті арештовано 7 студентів підозрілих в саботажі. В Ярославі арештовано студ. Синтовича, провідника українських боїв. (?) При арештуванні найдено зашифровану кореспонденцію. В Судаві Вишні арештовано 2 студентів, в підозрінню, що вони перетинали телегр. дрони.

Вандалізм.

Львів 23. по пол.

Віс.

Ясно, що коли в будинку "Просвіти" був динамітовий чи екзотроповий замах, то треба бути божевільним, аби допускати, що того замаху допустилися Українці. Ще більш божевільним треба бути, аби допускати, що якась — приймим — нелегальна організація ховає чи переховує динаміт в домі "Просвіти" і то не в пивниці і не закопаний в землі, тільки в електричному мірнику. Всякому здорово думаючому чоловікові є ясно, що тут мається до діла або з тав. реванжом. Вибух спричинили або ті руки, які клали вогонь під приходські будинки в Камінці струмковій і острілювали ратуючих ерекціональне майно, які вже не раз виявили себе на терені Східної Галичини, починаючи від 1918. р. а в листопаді 1919. року.

Переведені в камінець "Просвіти" труси в зв'язку з вибухом дали до суботи в полудне такий вислід: В одній з біквлиць найдено поліцією індекси слухачів українського університету, що справило молодим комісарам поліції велику радість. Завдяки рівності поліції найдено відбиваний на циклостилосі журнальчик "Наш Шлях", посвячений сучасним студентським справам, даліше найдено кілька безвартісних листів і записок. Як доносять польські газети, інформовані поліцією, в книгарні натраплено на "цензурні" книжки. В одній з убюклиць опечатано стару, довоєнну реєстратуру "Народної Канцелярії", вже тричі перекинутою поліцією і ще до цього часу не зложеною. Візці з каналу витягнуто шість страшенно поржавілих, почорнілих, безужиточних карбінів, які там вкинули деякі воюки ще в листопадових днях 1918. р. Ось і вислід екзотропових трусів.

Арешти.

В зв'язку з вибухом переводжено в'решти на зголад. Арештовано кілька осіб, яких в більшості випущено на волю. В п'ятницю вечором арештовано директора Кр. Союзу кредитового п. Омеляна Сасевича, возного тої інституції п. Антона Кушаму і його доньку Марію, яких до тепер ще не випущено. Арештовання наступило тому, що в прилягаючій до Союзу кредитового кімнаті найдено згаданий вже "Наш Шлях".

Поширення трусів.

В суботу після 10. год. рано поширено труси на дільниці українських інституцій, а саме на Наукове

Тов. ім. Шевченка, Тов. "Дністер", руханкове тов. "Сокіл" і інші інституції, що містяться в домі "Дністра". О год. 2:30 попол. в суботу труси ще тривали.

Напад на слідства.

Як з представленого ходу подій бачимо, напрям слідства йде впрост противно, як того можна було сподіватися. Польська поліція підозріває Українців, що вони намагалися висадити в повітря свій власний дім, що вони переховують екзотроп чи динаміт в електричному мірнику, що вони ждали, аби до того мірника прийшов функціонер електрики і разом з будинком вилетів в повітря. Sapienti sat!

Реш пол. агентів.

Коли в суботу після 9-тої години впущено з тяжким трудом до своїх льокалів урядовців поодиноких інституцій, то як ангели хоронителі найшлися поруч них і поліційні агенти. Вони порозідалися в поодиноких льокалах, читали газети або водили очима по робітниках. Коли було звернутися до них, чого вони стирчать в льокалі, не вміли дати відповіді. Казали їм сидіти. Треба було ужити енергії, щоб повзути цих людей в поліцейського провідника.

Ще раз в поліції.

В п'ятницю вечором явилися в Дирекції поліції: д-р Іван Брик, д-р Володимир Охримович, д-р Степан Шухевич, Вол. Целевич і ред. Ф. Федорів, щобі приспівити покінчення окулації будинку "Просвіти", щобі привернути нормальний рух в інституціях, щобі звернути увагу на напрям слідства і потребу охорони українських інституцій. Дир. поліції Райнлейдер був не присутній. Супроти того першу справу докладніше представлено радн. Крайнерови, а що до двох других обмеженося на замаркованню. Радн. Крайнер виявив багато доброї волі, але в суті річі виявив себе безрадимим.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присмоотсила сладати передплату за наш часопис в Банку "Сьських Леґіонів" в Празі на конто Видав. Спілки "Діло" у Львові, а нас потім листуємо. — Адміністр.

Довкола грецько-турецького конфлікту.

Справу грецько-турецького конфлікту в Союзі Народів.

З Женевы доносять: Делегації до Союзу Народів з 5-ти англійських домініїв звернулися до англійського уряду з проханням наважати переовори в справі ліквідації грецько-турецького конфлікту.

Англійські дїяльності в Галіполі.

З Царгороду доносять, що до Галіполі прибуло 4 англійських дронів і одна легка ескадра кружляків.

Кемілізм в грецькій армії.

З турецьких кругів доносять, що в Родосто на Чорнім морю, де прибуло 20.000 грецьких жовнірів і більш чим 200.000 збіжців, поширюється у великих розмірах комунізм. Грецькі ж вїври вбили багато своїх старшин і вивісили на бараках червоні прапори. Пограблено багато складів і склепів. Підчас вуличних заворушень втратило життя багато жінок і дітей.

Турецькі погрози.

В Царгороді заперечують вістку про перехід кемалістами неутральної полоси коло Дарданелів. Все таки уряд Ангори скинув зі себе всяку відповідальність за дальші події, на випадок колиб справу Тракії не полагоджено корисно для Туреччини.

Операції неутральної полоси.

Аг. Райтера доносить з Царгороду, що на розпрядження своїх урядів, італійські і французькі військові відділи залишили неутральну полосу Ісмїду і Дарданелів. На границі цієї полоси остали тільки англійські війська.

Вїзд Буйльон до Туреччини.

"Н. Фр. Пр." доносить з Парижа, що Б. Мін. Франклін Буйльон, який відбув конференцію в Поньянре, вїде до Туреччини, щобі стрінутись з Мустафою Камалем Пашою.

Конференція в справі Ангори.

"Н. Фр. Пр." доносить з Парижа, що Поньянре, Керзон і Сфорцз відбули знова нараду, яка тривала до 6 години вечором. Урядове відомлення подає, що міністри користувалися нагодою, щобі обговорити умови на підставі яких уряд Ангори міг би взяти участь в конференції. Після конференції заявив Керзон деннікарям, що конференція усталила зміст ноти, до уряду Ангори. Цей зміст буде пересланий до Лондону із запятом чи англійський уряд згодиться на ту ноту. Лорд Керзон вїїхав в неділю до Лондону.

Кемал Паша їде.

Зі Смирни вернув до Царгороду ген. Пелле і заявив, що видано всі розпорядження, які тожкоються забезпечення тамошньої французької громади. Останні вісти не доносять про ніякі більш зміни в загальнім положенню. Війська Кемала Паші не перейшли ще неутральної полоси.

Англійські надії.

"Дейлі Кронікл" доносить, що політичні англійські круги числяться з можливістю, що конфлікт на Сході дасться полагодити дорогою переговорів, на яких розглянено би турецькі домагання що до признання Туреччині Царгороду і часті Тракії.

Міністри уряду Ангори в Смирні.

Пат. доносить, що до Смирни прибули міністри уряду Ангори. Зв'язок між Смирною і иншими містами Туреччини привернено назад.

Польські вибори і Сх. Галичина.

Польські вибори і Жиди.

"Хвіля" з 23. ц. ж. друкує так два комунікати: "Партійна рада сіоністичної партії Східної Галичини прийняла слїдуючу постанову: Стоючи трївно на базі теперішньої своєї політики та одночасно маючи в тїм-ш обов'язок боронити права жидівської нації завжди і всюди, — сіоністична партія Східної Галичини бере діяльну участь у розписаних виборах до союму і сенату та кличе Жидів до об'єднання у майбутній виборчій акції під національно-жидівським стягом.

Екзекутива сіоністичної партії Східної Галичини".

Президія Партійної Ради організації "Мізрах" повідомляє, що організація "Мізрах" постановила взяти діяльну участь у виборах до союму і сенату".

Польські вибори і porządni Rusini.

Краківська "Nowa Reforma" подає своїм читачам до відома радісну вістку, яку одержала з країни бунту і саботажу. Найшлася велика, сильна, могутня своїми впливами на всі верстви народні мас українська політична партія, яка аж претяє вислати своїх делегатів до варшав-

ського союму. Хто не вірить, хай послухає: "Гадують кандидувати до союму: Шекерих-Доників, бувший міністр шляхів в уряді Петрушевича, Лаврук, бувший посол до австрійського парламенту, селянин Дутчак і професор Твердохліб. Вони є членами ново закладеної радикальної партії, яка спирається на широкіх масах селян та яка має своїм головним тереном діяльності Покуття і Гуцульщину. Радикально-українська партія, що її організом є "Діло", розвинула сильну агітацію, що їде аж до тереру, — за абстиненцією українських мас од виборів".

У першу чергу складаємо об'єднання вишеназваним дітям за високої посади і титули, якими щедро обдарила їх алячина польська преса. А може дійсно Доників стане на малопольським міністром та Твердохліб добуде катедру (пр. гігієни мозку і рук) в якому копиченьському університеті, хоча, поки що ніде правду діти, — за свою відповідальну службу доробився лише ліравих черевиків. Взагалі "porządni Rusini" зробили, на нашу думку, дуже кепський інтерес у виборі пана і служби. Кепсько замірилися та ще гірше вїїлили.

З англійської преси

Селянська революція у Сх. Європі. — Польські справи. Повільне процвітаннє в Європі.

Лондон, 6. вересня 1922.

Reconstruction Keynes a, орган т. ав. "Економічної Школи John a Ed. ward a, приносить в числі за серпень статтю "Селянська революція у Східній Європі", в котрій автор, не рєструючи арештово конкретних фактів, підносить ось які помітні признаки аграрного перевороту:

1) Упадок авторитету, організації і довіря, на яких спочивав дотеперішній суспільний лад, спараліжу-

вав попит за предметами люксову, та поставив на першій площі вимоги чисто матеріальні, себто одати та їжі. Через те упав промисел, а на перший план видигнулося значніє різництво та збільшилася сила хлібороба;

2) Селянин в додатку зискав на упадку валюти, бо міг легко сплатити свої довги, та через те подвійно скористав на революції, як див-

чайно се був там. де революція є аграрного характеру:

3) Та непропорційальний віріст хліборобського впливу обнизяв урвень культури в середній Європі; а спеціально там, де мужик остає під впливом католицького кліру, аграрна революція має характер чисто петроградний.

Далше інтересні студії над аграрним переворотом в Європі, приносять се число в статтях:

1) Економічні наслідки аграрної революції в центральній і східній Європі:

2) Аграрна проблема в Польщі та в надбалтійських державах.

Перша з тих статей (проф. Max Sering Берлін) зазначає, що з економічного боку, хоч переворот арудував велику посідість, то ледви чин поставив твердо на ноги селянина. Не більше як 10—20% вивади сеної великої посідості є тепер під управою. Се має тим більше значіння, коли взяти під увагу, що на Україні було 14 мільонів гектарів землі в руках великої посідості і держави, а тільки 26 мільонів в руках селян. На 296 цукроварень в Росії, 205 було на Україні. Вся продукція на експорт шевала, а села запали в середньовічній застій. Рівночасно в Польщі загострилася економічна проблема через те, що уряд лишився в руках великої посідості посередньо і через те, що на сих великих просторах соціальні ріжницї є ще більше ускладнені через національні суперечности. Великі землевласники належать до бувшої пануючої нації, як пр. барони в Латвії, Естонії і Чехії; Поляки на Литві, у Східній Галичині, Білорусі і Україні; Маляри в Семигороді.

Отже загострення відбивається головню в законодавстві.

Друга стаття доторкає етнографічної Польщі і балтійських держав та підтверджує відомі факти аграрного занепаду великої посідості. „The Reconstruction“ містить також під рубрикою „Польща“ нотатку про 1) нове правительство, 2) Східна Галичина, 3) нові вибори, 4) польська нафтова продукція, 5) нові нафтові закони в Галичині, 6) англійський банківний кредит для польського текстильного промислу.

Далше наступає в уступі (3) огляд нової виборчої системи, критика розділу мандатів, виборчої геометрії, силою котрої на 444 мандатів, меншости замість 146 мандатів, дістануть шонайбільше 65—80.

Уступ (4) про нафту стверджує, що продукція в окрузі Борислава апала на 3,000 цистерн місячно через те, що правительтво накладає великі тигарі і тепер поставило домагання, щоби віддавано урядови тричверти продукції. Через те французька „Financiere de Petroles“ не виплатить дивіденди.

„Manchester Guardian“ з 2. с. м. приносить допис з Катовиць про погроми.

Се вже другий погром від часу, як Польща обняла власть на Шлезьку. Уоружені ватаги зіхались до Катовиць поїздами з різних сторін Шлезька. Військо і поліція дискретно шезли, а офіція урядники помагали в погромах на стації. До погромів провадили охочих до легкої наживи елегантно убрані і видно образовані панци з Бардичів Галичини.

Полковник Edw. de Mand. H. Houze, конфідент і спеціальний відпоручник буишого през. Вильзона, та один з найкраще поінформованих дипломатів Америки обїхав недавно Європу і стверджує, що її положення невимовно критичне. Мораторія ледви чи вратує Німеччину економічно. Тут треба основної акції. Треба би раз остаточно усталити квоту відшкодовань і урегулювати ліквідацію догву на основі дійсної можности сплати, на основі гарантій.

Се потягне за собою питання забезпечення Франції, котра є в дійсности ізольована, а через те хапається одинокого способу оборони: армії. Та се не може довго тревати, бо спричинить банкрутство Франції. Одиноким засобом, на який можливо числити, є Союз Народів, котрий повинен дати Франції відповідні гваранції. Отже, разом з допущенням Німеччини до Союзу Народів може поправити положення Європи. Та зайва річ числити на приступлення Америки до Союзу. Теперішнє правительтво Америки не бачить можности взяти такого кроку під розвагу. Всеж таки, коли Америка приступить колись до Союзу, то се не буде в характері альянта, але як рівнорядна держава, так як вона брала участь в останній війні. Іншими словами, Америка не має наміру ангажувати себе союзним договором. („Таймс“, 4. IX. 1922.)

придїлений до категорії „koniecznych“. Підчас дискусії заявив п. Гломбінський, що його партія не погоджується на цей законопроект та протривається негайности, з якою уряд передає цей проект на розгляд Сеймові. Пан Гломбінський запропонував, щоби той законопроект без дискусії передано було Сеймом сразу після першого читання конституційній комісії. Конвент сеніорів згодився на цю пропозицію.

Сейм.

На першому засіданні осінньої сесії Сейму передано до комісії законопроект про будівлю порту у Гдині, прийнято постанови воїдної комісії, поіщено закон про права Хжановського повіту на державну позичку 200 мільонів марок на будівлю гімназійного будинку і п. Маршалок відчитав низку негайних виносень у звязку з ріжними законопроектами та заявив, що відбудеться перше читання тих законопроектів, бо вже слідуєчого вітвірка Сейм закінчить свою діяльність. Є це законопроекти про зрівняння польської грошевої одиниці до золотого франка, про випуск 8-процентої державної позички, про державний кредит у П. К. К. П., про дальшу позичку на покриття дефіциту в сумі 370 мільярдів марок, вкл. з сумою 150 мільярдів, про яку кавав закон з дня 8. VII. 1921., про пільги для нових будівель, про зміну виборчої ординації, про поширення сітки шляхів і т. и.

Кляпоти з виморжондом.

Сейм одіслав законопроект про саморząd („автономію“) для львівського, тернопільського і станіславівського воєвідств до конституційної комісії.

На нарадах конвенту сеніорів виявилось, що проти урядового проекту „автономії“ Wschodni-oi Małopolski є не лише праві але й лїві, особливо П. П. С. та Визволенці.

Так само відіслано до комісії негайну пропозицію уряду у справі тимчасових спільних автономних установ у краківському, львівському, станіславівському і тернопільському воєвідствах. До таких установ мали би належати краєве бюро шляхів, меліораційне бюро, патронат рілничих спілок і т. п.; вони підлягали би воєвідській управі у Львові.

Теодоровіч і Гломбінський — нашими добродіями.

Довідаємося із польських джерел: Конституційна комісія сейму радить над державним законопроектом про автономію для трьох воєвідств „Wschodnioj Małopolski“. Делгати кс. Котуля (кат. люд.) і Чернєвські (хр. дем.), висловилися проти урядового проекту. Архієпископ Теодоровіч виступив з великою філіпкою у користь урядового законопроекту. Короткий зміст його промови такий: „Опінія краю, справедливості і розум каже дати автономію національним меншостям (І). За прийняттям урядового законопроекту про самоуправу львівського, станіславівського і тернопільського воєвідств промовляють аргументи про законодавчу політику, щоби проминути небезпеку інтервенції ззовні: користь з цієї автономії така, що західні держави, погоджуючися на цю автономію, посередньо признали би суверенність Польщі над Східною Галичиною. Однак з огляду на національну боротьбу у Сх. Галичині слід би скласти проект про тамошню автономію таким робом, щоби усунути всякі натяки на відокремлення Східної Галичини“.

Опінія п. Гломбінський предлає (іменем ведноження людово-народного окремих проект автономії 3-ох воєвідств Східної Галичини. Цей проект піде під розгляд конституційної комісії зкупі з урядовим проектом. П. Недзьялковскі зголосив від імені ППС. резолюцію, яка пропонує територіальну автономію Сх. Галичини. За цю пропозицію голосували лише соціялісти, тутувіші та дел. Грінбаум. Конституційна комісія склала підкомісію у складі представників п'яти партій, які стоять на ґрунті проектів уряду та Гломбінського. Недзьялковскі зрікся місця належного ППС. у підком., заповідаючи що ППС. внесе свій проект автономії, як вотум меншости.

Мир і тишина.

Стапінські зголосив у сеймі негайний запит про неприявки і озорухи на Гор. Шлезьку.

Е-спове Ястшембкого.

З Варшави доносять до польських часописів, що експозе польського міністра фінансів Ястшембского викликало фатальне вражіння. Та промова не принесла в дійсности нічого нового.

Бо як пишуть польські часописи. Поляки й без неї знали, що до дня 10го вересня п. р. емісія польських банкнотів вносила 410 мільярдів, що довг польської держави в Красній Позичковій Касі росте з дня на день, що засоби чужих валют з такоїже степені тунуть і т. д. Фінансова нужда Польщі загально відома, але на її злігдіння Ястшембскі яку не оголосив. Програма санції фінансів, яку пропонує Ястшембскі названа і аласіа не далекогозора.

Польські вибори.

„Христ. Союз Нац. Єдності“ зголосив вже свої лісти кандидатів до сейму та сенату. До сейму кандидують на перших місцях такі „заслужені патріоти і піоніри myśli państwowej“, як Корфант і Грабскі, Дудановіч, Баліцка, Кухарскі і м. на лісті кандидатів до сенату п'ятаються м. и. імена Трошчінського, Скірмунта і Теодоровіча.

З польського сейму.

На засіданні 22-го п. м. польський сейм ратифікував варшавську умову з 17 березня 1922 поміж Польщею, Естонією і Латвією, Фінляндією, представники котрої брали участь у нарадах над договором — згодою не ратифікувала його; так само Литва відмовилася від участі у цій угоді.

Не хочуть польської валюти.

Дня 21. п. м. відбулася в Катовицях, столиці т. зв. „польського“ Горішнього Шлезька, конференція делегата польського міністерства фінансів з представниками великого промислу. Порухено питання заведення банів як поміжного платного середника. Після півторогодинної дискусії рішено на „польському“ Шлезьку полишити на далі німецьку валюту.

Справа „самомонду“.

Конституційна комісія польського сейму радила оноді над рефератом Гальбана про воєвудську автономію з особливим уагладненієм трьох воєвудств Східної „Małopolski“. На засіданні був присутній Новак, Камєнські і представник міністерства закордонних справ. Прийнято рад статей.

Ще один мільярд недобору.

З Варшави доносять, що введення конечних приготувань до польських виборів винесть після теперішніх обчислень і мільярд п. марок.

Торговельний договір з Росією.

До Москви виїжджає керівник польського міністерства промислу і торгівлі Штрасбургер, щоби відбуті конференцію з Красіном з

Сесія про допущення Німеччини до Союзу Народів.

„Н. фр. Пр.“ поміщує інтервю свогого кореспондента в Парижі з лордом Робертом Сесілем в справі допущення Німеччини до Союзу Народів.

На питання, чи Німеччина може на певно числити на допущення до Союзу Народів, дав Сесіль потакуючу відповідь і підчеркнув, що не вірить в можливості спротиву Франції в тій справі. Що торкається знов положення Німеччини, то є воно дійсно гірше чим Угорщини, за якою заявився Аното мимоспротіву репараційної комісії. Минулого року був Союз рішучо більше прихильно настроєний аглядом Німеччини чим тепер. Також загальне політичне положення давало Німеччині о много кращі вигляди в тій справі. Крім того поширилася також вістка, що Німеччина стремить не тільки до допущення її в склад Союзу, але хоче Союзом шкідити і бажає йому неуспіхів. Що торкається знов подорозі Льюйда Джорджа до Жевеви, заявив Сесіль, що нічого більшого про це не знає. На його

погляд, Льюйд Джордж хоче в цей спосіб докзавати свою пошану для Союзу і заперечити рівночасно поголоскам, немов би він ставився рівнодушно до цієї установи.

Що до поголоски, немов би Німеччина домагалася перенесення одного мандату для деяких своїх б. кольоній, заявив Сесіль, що Німеччина повинна зрозуміти, що не мусілоб потягнути за собою згоду всіх сигнатарних держав, а тим самим її ревізію версальського договору.

Сесіль заперечив також поголоску про вороже становище Америки аглядом Німеччини, мовляв Єдинені Держави не згодяться на допущення Німеччини до Союзу Народів. Наоборот, бажанням Америки є, щоби допущенням Німеччини доповнено Союз Народів, бо це булоб для Америки свого рода гарантією миру в Європі. Наприкінці заявив Сесіль, що відокремлене становище Німеччини принесло би шкоду не тільки Німеччині, але й Союзови Народів.

справи на три категорії: на обов'язкові, дуже бажані і бажані справи. Законопроект про „samorząd dla trzech województw Wschodniej Małopolski“

З польських справ.

Конвент сеніорів.

Конвент сеніорів склав план пращ Сейму на біжучу сесію. Маршалок Трошчінський предлає пропозиції уряду. Уряд поділив усі

зв'язку з пертруктаціями о російсько-польський торговельний договір.

„Центрум“.

Дня 22. п. м. уконституувалося у Варшаві нове польське стороництво під назвою „Центрум“. Та нова партія не є блоком поодиноких партій і соймових клубів, але самостійна політична партія. Програма нової польської партії має

спиратися на очеркнено демократичних основах. На шість цієї партії склалися такі групи: Народово Людове Зєдноче, Зєдноче Мєщанське, Клуб Католіко-Людови і Безпартійні групи, які вичнають буюшого польського премієра По-ніковського своїм представником. Зачувати, що підчас виборів „Центрум“ виступить зі самостійною лістою в львівському окрузі.

Совітська Росія.

Террор.

В Макареві большевиками постріляно робітників Смирнова й Суслєва, які агітували проти продовольчого податку.

Пошести.

„Известія“ повідомляють з Самари: Самарська губ. охоплена пошестями. В повітах зарєстровано 1113 чоловік, хворих на тиф, де-зінтерію, чингу. Найбільш грізною пошестю являється малярія. Вона охопила цілу губернію. На малярію хворіє не десятки тисяч, а без при-близнення сотні тисяч людей. Немає сел, де не було б цієї пошести.

Хворіють цілими родинами. Хво-рим доводиться лежати по 2—3 тижні; серед дітей відсоток захо-ровань доходить до 75. Досить часто трапляються випадки смерті від цієї пошести. Вмирають най-більше ті, у яких організм не окріп після голоду.

Стан пете, бурської промисловості.

„Екон. Жизнь“ повідомляє, що в цьому році в Петербурзі працює коло 300 промислових підприємств проти 2000 в 1912 році. Сирови-ною петербурська промисловість забезпечена на три місяці, пали-вом — приблизно на п'ять місяців.

РІЖНІ ВІСТІ.

Ірландський конституційний закон.

3 Дєбліна доносять, що ірланд-ський парламент прийняв в другім читанні конституційний закон 47 голосами проти 16.

Закінчення бельгійсько-німецьких переговорів.

3 Берліна доносять, що дня 21. п. м. закінчено там бельгійсько-німецькі переговори. Бельгія одержить в понеділок скарбові бони. Будуть вони зарєстровані гарант-ними підписами представників ім. державного банку.

Бой в Ірландії.

3 Лондондеррі доносять, що в часі боїв в околиці Слайдж по-гиб посол до ірландського парла-менту Девіс. В згаданих боях ра-нено 8 жовнів, а 30 попало в полон.

Зєднані Держави візьмуть участь в конференції Близького Сходу.

„Н. Йорк. Гер.“ доносить з Уо-шінгтону, що Зєднані Держави візьмуть правдоподібно участь в мировій конференції, яка торкає Близького Сходу, але тільки в ролі обсерватора.

Податок на чужинців.

„Данцігер Цт.“ помістила дня

21. п. м. статтю, в якій висунено пропозицію наложити податок на всіх чужинців, що прибувають до Данії. Денник думає, що в цей спосіб побільшиться державні до-ходи.

Уступлення Гаспарі?

Італійські денники обговорю-ють можливість димісії кардинала Гаспарі зі становища папського се-кретаря при Ватикані.

Совітсько-китайські переговори.

3 Пекіну доносять, що кита-йський уряд прийняв пропозицію Йоффе в справі відновлення при-язних економічних взаємин між сові-тами і Китаєм. Місцем переговорів визначено Пекін.

Економічна конференція в Уошінгтоні.

„Н. Йорк. Тріб.“ доносить, що президент Гардінг задумує скликати до Уошінгтону економічну конфе-ренцію в справі навізання еконо-мічних взаємин між Європою і Аме-рикою. В політичних кругах наді-ються, що на бріссельській конфе-ренції дійде до упорядкування спра-ви репарацій і взаємних зобов'язань союзників в Європі так, що завдан-ня уошінгтонської конференції буде у великій мірі упрощене.

Бомба на півдні І.

Дня 3. вересня вночі вибухли дві бомби в будинку української гі-мназії в Долині. Експльо́зі́я спри-чинила великі шкоди.

Бомба на півдні І.

Дня 3. вересня вночі вибухли дві бомби в будинку української гі-мназії в Долині. Експльо́зі́я спри-чинила великі шкоди.

ТЕЛЕГРАМИ.

„Бой і суєдні держави в справі Сходу.“

Лондон. (ПАТ.) В радіо телеграмі з Москви совітське пра-вительство заявило, що не годить-ся на отворення проток для воєн-них кораблів усіх держав, а також

на контролю Англії в протоках без згоди держав, які мають життєві інтереси з Чорним морем. Совітське правительство не визнає нікого режиму в протоках, а навіть уже усталеного де факто, але без по-розуміння з Росією. Совітська теле-

грама підчеркує, що Італія, Росія і Туреччина заклали в Москві 1921 р. договір, який признає право усталення окремних міжнародних статутів для проток, виключно дер-жавам, що сусідують з Чорним мо-рем. Росія, Туреччина, Україна і Грузія піддержуватимуть цю точку погляду навіть тоді, колиб цей по-гляд попирано оружною перемогою сухопутних і морських сил.

Приготування Кемалістів.

Лондон. (ПАТ.) Райтер до-носить з Царгорода: Війська Кема-ля Паши стоять у Ісміді. Туди ви-їхав також Кемаль Паша. Здається, що Кемалісти насамперед пробува-тимуть атакувати Царгород, а що-йно потім Чанака.

Рим. (ПАТ.) На думку „Меса-джеро“ Туреччина домагається зво-роту всієї пррвінції Тракії з Адрия-нополем включно. Франція й Італія мали зробити демарш у Кемаля Па-ші, дораджуючи йому виминати всіх актів, ворожих Англії, котрі могли би оправдати акцію Англіїців, які дальше роблять військові приготу-вання. Ген. Пелле думає, що Турки рішені зайняти Царгород і Тракію за всяку ціну перед зимою, навіть тоді, колиб ужиття сили спричини-ло воєнну пожежу в Царгороді. Приготування повстанців Кемалістів відносно Тракії посунені дуже дале-ко і загрожують союзникам, які є в Царгороді, небезпечною, що найдуть-ся між двома вогнями.

Англія і східна справа.

Лондон. (ПАТ.) Райтер. Хо-ча пороблено всі засоби для оборо-ни проток, англійське правительство зовсім не хоче спровокувати непри-ятельську акцію. До війни може дій-ти лише тоді, коли Кемалісти за-атакують неутральну стрєфу. Тому ключ до дальшого розвитку подій є в руках Кемаля Паши. Англія не шукає для себе ніякої користі і не веде ніякої особистої політики. Її найближчий інтерес лежить у справ-жній неутралізації проток і повній забезпечі свободної плавби для всіх прапорів.

МАЛИЙ ФЕЛЕТОН.

З дороги життя.

Бомба.

Втікайте люде від „Просвіти“. Бо там гремлять вже динаміти В старі, понурі катакомби Сховали гайдамаки бомби. У вечір громом загреміло — Там де Книгарня, там де „Діло“ Збудився Гонта Залізник Кричить так згряя попінак Сензация! Радіє дух! Сензация! Веселість, рух. — Ach bierz ich w cugle, daj im [w bok! Горлає денникарський шмок. І крик іде в широкий світ: У Львові бомби, динаміт.

Мигтять багнети не на жарт, У кожних дверях двайцять варт Агентів рої, сила божа Для нас це почетна сторожа. Перекупки ведуть деспоти: — А со там слухає? Що там чути? В шинках горлає згряя п'яна — Тюрма! Багнети для „кабана“.

Та ми вже знаєм хитрі штуки Ми знаєм чий подлі руки Зробили той експерімент, Щоб зруйнувати наш фундамент. Нас не злякає весь той смід, Ні екзакт, ні динаміт. Нас не сполошать мов ту квочку. Pardon — пан цензор — тут дам [точку. Чмелик.

НОВИНКИ.

— Арештовані. В п'ятницю 22. п. м. переведено двократну ревізію у п. Храпкової, замешкалої в домі

А. Давид і сь. спаві.

Лондон. (ПАТ.) Л. Джор-завив журналістам, що було бажаним, щоб Царгород і Д-ні не поставити під охорону с-но-родів.

Станоція Ю. бєзні.

Париж. (ПАТ.) „Матє“ пи-ше, що білгородське правительство за-думує на випадок, колиб Англія під-держувала своє домагання щодо вислання військ, поставити зі своєї сторони яко усього розоруження Мадярщини і Болгарії, предлажене мировим договором. Колиб підмо-влено би цьому жанданню, Югосла-вія зажадала би стратегічної регу-ляції болгарської і мадарської гра-ниці. На раді міністрів обговорю-вано також справу домагання від Італії деяких концесій. Ухвала щодо цього не запала.

Заговор в Атанах.

Атени. (ПАТ.) Викрито тут заговор, що мав на цілі поваленні теперішнього державного устрою Греції. В зв'язі з цим арештовано начального військового лікаря Оу-льоса. Мають послідувати дальші арештування. Монархістична і пра-вительствена преса домагається за-ведення воєнного стану.

Вікєство Дєлжиського й Урицького.

Париж. (ПАТ.) Алас потвер-джує вістку про замах на звисного терориста, предсідника чрезвычайки Дєржинського. Замах зручно при-готований виконано в п'ятницю, ко-ли Дєржинський думав, що не гро-зить йому ніяка небезпека. Стано-вище предсідника Чека обнав Пе-терзон, яко наслідник Урицького, котрого вбито також.

Турки війшли до неутральної стрєфи.

Лондон. (ПАТ.) Алас з Царгорода: Вчора війшла турецька кавалерія до неутральної стрєфи в околиці Чанака. На нині перед-полуднем визначена конференція між англійським генералом і турець-кими парламентарями.

Ставропілі. Арештовано обох синів п. Храпкової Богдана і Стефана. Крім того арештовано замешкалих там учеників учит. семинаря Петра і Романа Гаруха. Арештованих при-кнено в поліційних арештах при вул. Яхновича.

— Рєвізії. В зв'язку із вибухом бомби в будинку „Просвіти“ львів-ська поліція переводить сьогодні ревізію у приватних осіб і в різних інституціях, як в „Соколі“ і в „Зе-мельному банку“.

— Урожай. Міжнародний рілнийний інститут в Римі оголосив статистику збору жнив цього року. Збір пше-ниці в цілій Європі за винятком Росії виносить 39,200,000 тон. В порів-нанню з минулим роком урожай збільшився на 7 проц.

— „Eksplotacja w redakcji „DWA“.“ Польська преса у фантастичний спосіб інформує читачів про вибух бомби в домі „Просвіти“. Брєхні, підюджуванням і наклепам не на-кінця. Наприклад „Kurjer Stanisławowski“ доносить, що експльо́зі́я мала місце в редакції „Діла“. Ма-бути в голові редактора „Kurjera“ експльо́дувала глу́бо́та і наробила стільки гуку на сторінках того кре-сового органу.

— Ає кашєх дописувачів. Зверта-ється увагу, що дописи прислані до нашої редакції повинні бути писані чітко чорнилом і на одній сторінці аркуша. Інформації мусять бути ре-чеві, оперті на фактах і короткі. Дописи без підпису не поміщуються.

— Заручини б. цєсаря Вільгельма. „N. W. Tagblatt“ доносить, що б. цєсар Вільгельм заручився на днях в вродливою і багатою княгинєю Райс, вдовою по князю Шенайх. Наречена Вільгельма має 35 літ і є матір'ю 4 дітей.